

Het heiligenboek

Alexius van Edessa. De zoektocht naar een thuis Tom Zwaenepoel

Volgens een legende uit de vijfde eeuw is Alexius een slimme, hulpvaardige en vrome zoon van een Romeins senator. Op zijn huwelijksdag verlaat hij vrouw en ouders om zijn leven in dienst van Christus te stellen. Hij trekt naar het Heilige Land en vlucht naar Edessa. Hij verkoopt zijn bezittingen en verdeelt de opbrengst aan de armen. Zeventien jaar lang leeft hij als bedelaar en heremiet in een kerkportaal. De koster beschouwt hem als een 'heilige man', wat tot zijn verering leidt. Volgens een legende uit de tiende eeuw trekt Alexius via Turkije en de Balkan naar Rome. Als bedelende pelgrim verschijnt hij voor zijn vader. Hoewel die hem niet herkent, neemt hij hem uit liefdadigheid op. Zeventien jaar lang leeft Alexius op de harde stenen vloer onder de trap van zijn ouderlijk huis, dat meermaals door water wordt overspoeld. Ondanks veel lijden, wacht hij geduldig. Wanneer hij stervende is, zoekt hij erkenning. In een brief schrijft hij wie hij is en wat hij heeft meegeemaakt. Wanneer hij omstreeks 430 sterft, luiden alle klokken van Rome. Een visioen beweegt paus Innocentius I ertoe naar Alexius te trekken en de brief te lezen die zijn identiteit bekendmaakt.

Alexius' leven is een zoektocht naar heiligdommen. Hij verlaat het ouderlijke huis, trekt als pelgrim en bedelaar rond en keert terug naar huis. Zijn pelgrimstocht (leven) eindigt in zijn eigen huis. Elk huis is een 'heilige plaats' die door ouders en kinderen wordt vereerd. Alexius' verhaal herinnert aan de parabel van de verloren zoon (Lucas 15, 11-32). Een zoon eist bij zijn vader zijn erfdeel op en verlaat het ouderlijke huis. Nadat hij al zijn geld verbrast heeft, gaat hij als varkenshoeder aan de slag. Wanneer er grote hongersnood aanbreekt en hem zelfs varkensvoer geweigerd wordt, komt hij tot inkeer en keert hij terug naar huis. Zijn vader ontvangt hem liefdevol, ook na het vele verdriet dat hij hem heeft aangedaan.

In de parabel leidt de zoon een losbandig leven, Alexius leidt een 'heilig' leven. Hij dwingt met zijn armoedige bestaan in een kerkportaal respect en bewondering af. In de parabel ziet de vader zijn zoon in de verte al aankomen. Hij krijgt medelijden, rent op zijn zoon af, valt hem om de hals en kust hem. Voor Alexius is er geen hartelijk welkom. Wanneer hij zijn vader om hulp vraagt, wordt hij niet herkend. Volgens de legende doet de bedelaar hem toch op de

een of andere wijze denken aan zijn 'verloren zoon'. Dit medelijden leidt tot naastenliefde. Alexius krijgt onderdak. In de parabel wekt de terugkomst van de zoon wrevel op. De oudste zoon is verbaasd dat zijn vader een gemest kalf wil slachten omdat zijn jongere broer gezond en wel is teruggekeerd. Hem kwam nog nooit die eer toe, ondanks jarenlange gehoorzaamheid. Alexius krijgt geen feestmaal bij zijn terugkomst. Met moeite krijgt hij enkele kruimels van de feesttafel. Hij is zijn identiteit als zoon verloren. In de Syrische legende uit de vierde of vijfde eeuw heet hij zelfs niet Alexius ('helpers, verdediger'), maar gewoon 'man van God'. Hij is anoniem, een van de velen zonder naam of identiteit, zonder sociale status, zonder toekomst. Kort voor zijn dood schrijft Alexius zijn naam nog eens neer. Daarmee smeekt hij om erkenning, aandacht en leven.

De terugkeer naar het ouderlijke huis is in de middeleeuwen en de barok een geliefd thema in de literatuur en het muziekdrama. Dankzij oud-Franse, Italiaanse en Middelhoogduitse lyrische bewerkingen kent het een grote verspreiding. In het hart van iedere mens leeft het verlangen naar een thuis. Emeritus

paus Benedictus XVI omschrijft dit gevoel als volgt: „Het is het heimwee naar een huis waar de liefde, de vergeving, de behoefte aan begrip het dagelijkse brood zijn en waar de waarheid de bron is waaruit de vrede van het hart stroomt. Het is het heimwee naar een thuis waar we trots op kunnen zijn, waarover we ons niet hoeven te schamen en waarvoor we niet bang hoeven te zijn dat het ooit zal instorten. Dit heimwee is niets anders dan het verlangen naar een vervuld, gelukkig en geslaagd leven” (toespraak tot jongeren in Krakau, 27 mei 2006).

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, ISBN 978 90 209 8041 7. Dit boek is helaas uitverkocht.

Omroep

27 november, 16.36 uur, Canvas. Derde aflevering van de zesdelige documentaire *Den troep* over de dienstplicht. Vandaag: *Bij ons in Duitsland*.

29 november, 15.28 uur, Canvas. *The Hunt for the Higgs*, BBC-documentaire over een van de grootste en duurste wetenschappelijke zoektochten aller tijden, die naar het Higgs-deeltje, dat massa geeft aan alles in het universum. Om 16.29 gevolgd door *The Circle*, documentaire over hetzelfde onderwerp, meer bepaald over de deeltjesversneller van het CERN in Genève en de betekenis van die gigantische ondergrondse ring voor de mensen boven de grond.

29 november, 20.40 uur, VRT één. *Groenten uit Balen*, Vlaamse verfilming uit 2011 van Walter van den Broecks gelijknamige toneelstuk over stakende arbeiders in 1971.

30 november, 14.05 uur, VRT één. *The Race*, hartverwarmend Iers-Duits sportdrama uit 2009 over een boerenmeisje dat autocoureur wil worden.

1 december, 19.10 uur, Canvas. Slotaflevering van *Great Bear Stakeout*, vertederende tweedelige BBC-documentaire over de jonge grizzlyberin Parsnip die voor het eerst een kleintje krijgt.

De vrome kudde

Boze meester Ingezonden door Walter De Rijk

De strenge onderwijzer schrijdt door zijn klas. Achteraan gekomen, draait hij zich met veel zin voor theater om, wijst met priemende vinger naar de banken voorin en zegt bars:

– Jij daar vooraan. Zeg de les op!

Een beverige stem weerklinkt:

– Ik, euh, weet het niet, mijnheer...

De onderwijzer sluit demonstratief de ogen, slaat de armen voor de borst en zegt slepend:

– Zo, kun jij je les niet opzeggen! Mag ik dan weten wat je gisteravond allemaal hebt uitgevoerd?

– Eerst ben ik met vrienden naar het café getrokken, mijnheer. We hebben een paar pinten gedronken en zijn toen naar de biljartzaal gegaan...

De onderwijzer krijgt bijna een toeval en stamelt:

– En dat durf je hier zomaar komen te zeggen! Ik vraag me af wat je hier eigenlijk komt doen...

– Ik? Ik repareer gewoon de verwarming, mijnheer.

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen... Kent u er nog een leuke? **KERK & leven • Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

baldakijn meet- eenheid	landbouw- werktuig imitator	oude Spaanse munt apparaat	computer- toets	ruw en oneffen vracht- boot
deel v.e. mast Afrikaan	trekdier nikkel	café ernstig	boksterm gezing	lofredede
brief	prijzlijst Grieks eiland	dun dochter van Cadmus	infil- trant	
pers. vnv.	zeer onwetend voltooid	thans	bordspel	
plaats in de VS reeds	draag- buidel durf	schaal- dier		

Ontdek meer en andere puzzels in onze puzzelboeken en -tijdschriften.

DE PUZZELAAR

© De Puzzelaar

Oplossing van de puzzel van vorige week: WATERBRON

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---